

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE), 14. člena Statuta Občine Ilirska Bistrica (Uradni list RS, št. 189/20) ter predloga Zavoda za varstvo kulturne dediščine št. NG-0004-1/2025 z dne 9. 1. 2025 je Občinski svet Občine Ilirska Bistrica na seji dne sprejel

ODLOK

o razglasitvi Novakovega mlina v Smrjah za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen

Za kulturni spomenik lokalnega pomena (v nadaljnjem besedilu: spomenik) se razglasi naslednja enota dediščine: Smrje -Novakov mlin, EID 1-09143.

V tem odloku uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, so zapisani kot nevtralni izrazi za moško in žensko slovnično obliko.

2. člen

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik so:

- podlivni mlin na kamne prispeva k prepoznavanju lokalnega stavbnega tipa gospodarskih objektov in najbolj enostavnega sistema mletja žita in koruze;
- pritličen, enocelični objekt ima ohranjeno stavbno zasnovo vsaj s konca 18. stoletja in dele notranje opreme, stavbno pohištvo je leseno;
- utilitarni mlinski objekt, grajen iz flišnega peščenjaka, z neometanimi fasadami, je krit s simetrično dvokapno streho in ima korčno kritino;
- zaradi ohranjene osnovne namembnosti ima visoko kulturno, zgodovinsko in gospodarsko pričevalno vrednost;
- delujoče rekonstruirane zunanje in notranje mlevske naprave, so kot zvrst tehnične dediščine prava redkost v občinskem merilu;
- prostorska celovitost posesti s pripadajočimi kanali, zaježitvami, mlinskimi napravami ter mehanizmi je ključna za razumevanje tehnološkega procesa pridobivanja moke.

Varovane sestavine spomenika so:

- prostorska pojavnost: lokacija; vedute;
- prostorska zasnova: zasnova celotnega prostora (prostorska celovitost posesti s pripadajočimi kanali, zaježitvami, mostom, bryjo in mlinskimi napravami ter mehanizmi); grajene in druge prvine;
- arhitekturne prvine: tlorisni gabarit (enocelični gospodarski objekt); višinski gabarit (pritlični objekt); konstrukcijska zasnova; fasada (neometana fasada); arhitekturni členi; fasadni detajli; strešna konstrukcija; oblika in naklon strešin; kritina (navadan polkrožni gladek korec);
- stavbno pohištvo: vrata (lesena); okna;
- Ggradiva;
- funkcionalna zasnova: namembnost;
- oblikovanost notranjščine: obdelava prostorov; arhitekturne, likovne in druge prvine notranjščine (mlinski mehanizem z vsipalnikom in mlinska kamna);

Obseg spomenika:

Spomenik obsega nepremičnine:

- parcele št. 1673 (vzhodno od mlinščice), 2550/4, 2620 (severnovzhodni del), 2621, vse k. o. 2522 Smrje;
- stavba št. 183, k. o. 2522 Smrje.

Meje spomenika so določene na digitalnem katastrskem načrtu, datoteka z dne 29. 5. 2024.

Spomenik nima določenega nobenega vplivnega območja.

3. člen

Za spomenik velja splošni varstveni režim, ki določa:

- ohranjanje vseh varovanih sestavin spomenika;
- ohranjanje obstoječe namembnosti v največji možni meri ter uvajanje novih namembnosti, če te ne bodo negativno vplivale na spomenik; podrejanje rabe tej namembnosti;
- možnost rekonstrukcije nekdanje žage, ki je bila del spomeniške celote obravnavane domačije;
- redno in strokovno vzdrževanje ter obnavljanje varovanih sestavin spomenika;
- prepoved predelav arhitekture spomenika v celoti ali njegovih delov.

4. člen

Lastnik, posestnik in upravljavec spomenika morajo v sorazmerju s svojimi zmožnostmi omogočiti javnosti predstavljanje in dostopnost spomenika. Javni dostop ne sme ogroziti varovanih sestavin spomenika.

5. člen

Spomenik mora biti označen v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 94/21) z oznako, ki ne krni likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika.

6. člen

Za vse posege v spomenik in v njegovo vplivno območje, razen če zakon ne določa drugače, je treba predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje zavoda.

7. člen

Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi status kulturnega spomenika na nepremičninah, navedenih pri kulturnih spomenikih v rubriki »Obseg spomenika«.

8. člen

Nadzor nad izvajanjem odloka opravlja inšpektorat, pristojen za področje kulturne dediščine.

9. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 622-1/2018

Datum:

Župan Občine Ilirska Bistrica
Dr. Gregor Kovačič